

PODOBA

prešvête Devize

MARIE.

Povést sa mladôst.

Po némškim.

V LJUBLJANI, 1853.

V saloshbi in na prodaj pri *J. Giontini*, bukvarju.

Podoba

prešvete Devize Marie.

Marieta je bil veselje njenih staršev in stare matere, kateri so jo ferzhno ljubili, kakor je tudi ona njih ljubila.

Njenimu ozhetu je bilo Jernej ime; tesar ali zimperman so bili. Shaloftno je pogledovala sa njimi, kadar so fhli na delo, in veselila se je, kadar jim je fhla s materjo naproti: „Kam pa greste? Kdaj bodete spet prifhli? Ali Vas danes ne smem spremiti?“ Tako jih je navadno fkerbno prafhala.

„Bog Vas sprejmi, ljubi ozhe!“ jih je navadno prafhala, kadar so se spet dam vernili.

Jernej je imel zerkev pokrivati in streho na svonik postaviti. She je bilo delo konzahano, famo eno je fhe oftalo, namrezh krish na verh svonika postaviti. Njemu je bilo to narozhenno.

Jernej je obljubil to stôriti, famo Lisa, njegova shena, Nesha, njegova mati, in Marieta nifo nizh tega vedle.

Mirno je bilo ferze v fladko fpavajozhi sheni, fladek mir je kraljeval na zhelu njegove matere, vefelje mladosti je zvetelo na rudezhih lizah ofemnajst let stare hzhere, ko je Jernej she pred soram, od fpavajozhih flovo usel, rekozh: „Ljuba mati! Draga shena! Preljuba hzhi! s Bogam. De bi to, /kar moram danef prevseti, frezhno konzhal, v to nej mi da boshja previdnost pomozh, in Bog daj, de bi se spet frezhno vidili!“ — Prekrishal je febe in svoje ljube, in saperl tiho vrata sa fabo, de bi ljubih fpavajozhih ne sbudil.

Mesto, v katerim je Jernej délo prevsel, je bilo lé eno uro od vafi, v kateri je on stanoval, in mestni ljudjé so ga danef zhakali, de bi vidili, kako bo svoje délo konzhal in se praviga mojstra pokasal.

Vseh ozhí so bile va-nj obernjene, ko je po svoniku plésal, in krish, ki so mu ga podali, o buzhanju trobent na najvisozheji verh svonika priterdil.

Ko je tako svoje delo doverfhil, je fhel nasaj, pa noga mu spodletí in padel je, ko se je v svonik saluzhiti hotel, na zerkveno strého. „Sa

boshjo voljo!“ fo sakrizhali gledavci, „mojster! Pomagajte! pomagajte!“ — Ko je na zerkveni ftréhi obléshal, fo spuštili Jernejevi pomagazhi eniga njih po vervi k njemu, drugi fo pa po flemenu pomagat hitéli. — Nafhli fo mojstra v kervi nepremakljiviga leshati. Nizh ni mogel govoriti. Prinefli fo ga potem pod zerkveno ftrého in od ondi fo ga v saboju po vervi doli spuštili. Póklizani sdravnik je nafhel, de fhe shiví, in ko je po dolgi pomozhi Jernej fpet ozhi odperl, je ukasal sdravnik, ga rahlo dam nefli.

Ta dan je fhla Lisa s hzherjo ozhetu she tako dolgo napróti, de fte trudne fe pri zefsti vfefti mogle, ga prizhakovaje. „Ali vidite, mati,“ je rekla Marieta vfa sazhudena, „koliko ljudi tam po zefsti pride!“ In mati je gledala daljezh in zhakala, kaj bo prifhlo.

Sdaj pride mnoshiza ljudi. Mozhni moshjé fo nefli nofilo (trage) in flifhale fte, de je nekoga nefrezha sadéla. „Le urno, kmalo bomo ondi!“ je rekel gopod nofnikam, kateri je poleg njih jesdaril.

Nefrezha zhloveka, kteriga fo mémo nefli, je fhlo Mariéti slo k ferzu, in folse fo ji ozhi salile; tako fe ji je fmilil. Ko fe je shé mra-

zhiti sazhelo, fte fe navelizhale zhakati, in jaderno fte fe proti domu obernile.

Shé je gnal fkerbni pastir fvoje zhéde dam, na jafnim nebu je she vezherniza fvetila, flifhalo fe je she is blishnih vafí svonjenje k Ave Maria, ko fo jima ljudjé s laterno naproti prifhli. She daljezh je sposnala Mariéta ftaro mater, ktero fte dve fofednji peljale. Ko fo prifhle in jih prafhale, kaj jih tako posno fim pripélje, je ftara shena tako filno jokala, de ni mogla govoriti. She le fofednje fte pripravile mater in hzher na shaloftni prigodek.

Preljubi bravzi! hitimo mémo shaloftniga sgodka, ki blage dufhe prevezh sadéne. — Marieta, ktera fhe ni vedla, de v zhlovefhkim shivljenju zvetezhe roshe tudi ternje imajo, ni hotla verjéti, de je nefrezhni zhlovek njeni ozhe. Ko fe je preprizhala, je rekla: „Oh, moj ozhe! Kako Vam morem pomagati!“ in folsa ji je folso po lizih pobijala. Ko je Lisa pobitiga moshavidila, fo ji noge fe vfhibile, in omedléla je prizhujozhim v roke padla. Ko fe je fpét sbrihtala, je rekla s v nebo sdvignjenimi ozhmí: „O Bog! Usmili fe! pomagaj, ker ljudje ne morejo pomagati! Ohràni mi njega, bres kteriga je moje shivljenje shaloftno!“ — Ohrani ubogimu otroku ozheta, ftari materi pomozhnika!“ — Nefrezhna Nesha pa ni mogla govoriti. Njeno ferze je bilo

prevezh ranjeno. Njene perfi fo bile polne shalofti, njene besede fo bili bridki sdihljeji. Ko je potem Jernej, kterimu je ferze v bolezhinah se raspozihilo, s roko pomigaje od otroka, shene, ftare matere, prijatlov in snanzov flovo usel, in ko fo se njegove na prizhujozhe vperte ozhi ume-
 rajozhe pomrazhile, je nefrezhna shena omedléla. „Moja hzhi!“ je rekla Nesha. — „Moja mati!“ je savpila Marieta. Prizhujozhi pa fo iméli s Liso opraviti, jo fpet sbrihtati, in nefrezhne petolashiti.

Komej fo merlizha od hifhe odnefli, fo shé dolshniki po njegovim premoshenju planili, ker je mogel sa ispeljanje sidanja denarjev na posodo vseti. Kar je imel od drusih dobiti, ni mogel istérjati. Komej toliko je oftalo ubogim firótam, kolikor fo sa filo potrebovali. Edino, kar fo fhe iméle, je bila podoba prefveté Devize Marie, erbshina Jernejevih ftarfhev. To je dal Jernej svoji ljubi lzheri sa god. Ker je bila ta podoba velike zéne, ji jo je mati sa prihodnjo doto hranila.

Shaloftno je pogledovala Marieta podobo nebesfhe Devize in nedolshno dete Jesufa. Šerzhno je pritfnila dragi spominj k febi in kufhevala,

ko je fila tolika prišla, de jo je mogla f ker-
vavim ferzam podati, de bi jo prodat nefli.

„Nate, ljuba mati, nate, kar fo mi ozhe
dali,“ je rekla jokaje, „nebefhka Deviza in pre-
ljubi Jesuf bote rajnzimu ozhetu odpuštila, ko se
moremo od najdrajšhiga spomina lozhiti!“ S tesh-
kim ferzam je nefla stara mati preljubo podobo
k peku, de bi kruha za-njo dal. Ko je pa sli-
fhal, de hozhe Nesha 20 goldinarjev sa-njo iméti,
fe ni hotel vezh meniti, in svetoval ji, jo v lo-
terii na numere dati. To se je tudi zgodilo, in
sadel jo je neki bogat grof.

Pa tudi f temi denarji fo fi famo sa par
tednov pomagale, de nifo stradale. Bres de bi
jo hzhi, bres de bi jo mati vidila, je jokala Lisa,
de bi s britkimi folsami svojim ljubim ferza ne
podérala. Opominjala je, de fi ravno je bila
fama vfa shalofna, Marieto in Nesho k poter-
peshljivosti in stanovitnosti v hudih dnevih. —
„Ljuba hzhi! ljuba mati! po hudih dnevih pridejo
fpet lepí zhafi. Delajmo, upajmo in saupajmo v
Njega, kateri frezho in nefrezho ljudi v svoji ob-
lasti ima, kateri po tamnih in ternjevih potih svoje
v nefefhko vefelje pelje, in kateri je s svojo po-
mozhjo ondi najblisheje, kjer je fila najvezhji.“

Štara mati je objela ferzhno hzhér in rekla:

„Ti si moja preljuba hzhi. Ohrani to véro. Saupanje v nebeskiga ozheta ne more fhkodovati!“

„O preferzhne prijatlizi in preljuje tovarfhizi mojiga shivljenja!“ je rekla Marieta véfelo in je obé na fvoje ferze pritínila; ne mislite, de mi kaj manjka, ali de nífim sadovoljna! — Vafha ljubestin fama mi fladí najbritkejshi kélih terpljenja; níz me ne teshí prevezh, kar vafho frezho povikfha!“

Lisa jima je up delala, de bo s fhivanjem in fhtrikanjem potrebni shivesh saflushila. Marieta pa mater s oblubo, de bo na polju in travnikih zvetlize brala in v venze spletene o fvetim refhnim Telesu v mestu prodala.

Pa tudi to upanje je po vodi splavalo. Lisa je sbolela in vfa Marietna pridnost in ftare matere blaga volja ni níz isdala, ker je bilo ta dan prevezh prodajavk s venzi v mestu, in porajtali tudi nifo Marietnih, ker so bile famo ispoljfkih zvetliz. Bleda, lazhna, trudna je prifhla po prozéfii ljuba hzhi fkorej s vfimi venzi, ki jih je fabo usela, fpét dam. Shalofno je poloshila teshko saflushene krajzarzhke upajoči materi v roko, fhla is hífhe v vert, de bi materi in ftari materi f fvojimi folsami fhe vezhi britkofiti ne délala.

„Nebéfhki Ozhe!“ je rekla s v nebo povsdignjenimi rokami in ozhmí, ako fi nam terpljenje naménil, o prisanefi moji materi in ftari materi savoljo ljubesni, ktero mi fkasujejo, savoljo dobrot, f kterimi me obkladajo. Daj, de bom sanje terpéla!“

Stara shena je vsela par krajzerzhkov, kupila kruha in tako je bil fveti dan prefvetiga refhnjiga telefá sa drushinizo dan, v kterim so mogle lazhne fpat iti. Ponožhi Nesha ni mogla fpati; fklenila je tedej nekej ftoriti, kar fhe nikolj ni ftorila — dobrih ljudí milih darov profiti.

Sjutrej je hotla Marieta ftaro mater po svoji navadi fpremiti; ker pa ni hotla ne Marieti ne Lisi vediti dati, kaj bozhe ftoriti, ji je to prepovedala rekožha: „Preprizhati fe, ali fi pokorn otrok, ti ukashem, me danef ne fpremiti.“

Marieta. Oh, ljuba ftara mati!

Nesha. Le verjemi mi, de je dobro, kar ti ukashem! —

Marieta. Tako flabi fe. —

Nesha. Ne tako, kakor fe ti sdi.

Marieta. Oh, nizh me nimate radi!

Nesha. Ubogaj in vidila bofh. —

Marieta. Danef je prvi pot, de mi prepovefte fpremiti vaf.

Nesha. Ko ti sapovem, te fkufham v tvoji pokorfhini.

Marieta. Oh, to je teshko! —

Proti poldnevu so prifhli stara mati spet dam, in so fkubali is mnogih kofzhkov kruha, ki so jim jih dobri ljudjé dali, kruhovez, bres de bi Marieta in Nesha vedle, od kod jih je dobila.

Kruhovez je stal kuhan na misi, in firete so molile s v nebo povsdignjenimi rokami in ozhmí in s hvaleshnim ferzam, kar so se jéle pri besedah molitve: „Poshegnaj nam, o Jesuf, ta tvoj dar“ i. t. d. uftnize stare matere trésti. Besede je le na pol isgovarjala, glaf se ji je trefel, in folsa sa folso ji je fhla po lizih. Bridko ji je bilo, k tako pizhli jédi Gospod Jesufa profiti.

„Ufmiljeni Bog, kaj je moji materi!“ je rekla Lisa.

„Tréfete se, stara mati! Sakaj jokate?“ je rekla Marieta preplafhena. Štara mati so hotli govoriti, de bi fvoje ljube potolashila, — kar se vrata odpró in flushabnik prinese pismo Lisi.

Grof, kteri je Marietno podobo presvete Devize Marie sadel, je rekel v pismu, de bi rad s njo govoril. Ker je pa Lisa bolna bila, je fhla Nesha s Marieto k njemu.

Ko ste prifhle, je povedal grof, de jih je savoljo podobe poklizal. Šhe le potem je vfo svojo pasljivoft na podobo obrnil, ko so mu sve-

deni moshjé povedali, de je to pododo flavni mojſter malal, in de fo mu veliko fhtevilo dnarjev ponujali, zhe bi jo hotel prodati. Grof, ki je bil prevezh shlahtniga ferza, kakor de bi hotel podobo tolke vrednoſti po nakluzhju sa tako majhno zeno v ſvojo laſt dobiti, je hotel svediti, komú gre po pravizi ta draga podoba, in ſakaj de je bila tako po zeni prodana.

Ko je svedel, de je to podobo, Jernej kteriga je poſnal, ſvoji ližheri ſa god dal, de bi biſa enkrat prefkerbljena, de je po ozhetovi ſmerti ſrote revſhina tako terla, de fo mogle tudi ta predragi ſpominj ſavoljo pomanjkanja od hiſhe dati, in de je danes ſtara mati beraſhko palizo prijela; fo ſe ſvetile folſe v ozheh prijaſniga grofa. Mehkiga ferza ſe je ſprehajal po ſtanizi, veſel, de ſamore ubogi Marieti dragi ſpominj naſaj dati in dobrimu otroku ozheta nameſtovati, in nefrezhni druſhini folſe obrifati.

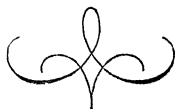
„Kar fo, ljuba Marieta,“ je rékel ſhlahtni grof, „tebi ranjki ozhe ſa erbfhino ſapuſtili, nej tudi oſtane. — Šizer je, hvala Bogu, moja hiſha doſti proſtorna ptujze prenozhiti, moja miſa doſti velika, lazhne naſtititi; moje premoſhenje doſti obilno, nage oblézhi. Jes bom ſa vaſ fkerbel. Pojdite v miru dam in povejte to tudi Liſi.“ Tako je govoril kerſhanſki grof, in tako je tudi

ftoril. Marieta in Nesha fte ftale v svoji frezhi, bres de bi mogle kaj govoriti. Grofovo dobrotljivost ji je prevezh ganila, pogledovale fte fe, fe poprafhevaje, ali je ref, kar je grof govoril. Špomnile fte fe, de fe dobrotljivimu grofu nifte sahvalile; f folsami veselja fte gledale v nebo, ter rekle: „Mir, frezha in shegen boshji bodi njemu, dobrotljivimu, ki nam je ozhe poftal.“

Šrezhne dni je imela sdaj ta drushiniza in je puftila gospodu grofu podobo, kateri je dal kapelizo sidati, v kateri jo je v zhefhenje poftavil.

V tej kapelizi fo bili poboshni vfaki dan pri fveti mafhi, in fo hvalili boshjo previdnost, ſaupali v profhnjo nebéfhke kraljize in okrepzhani v duhu fo fhli is tega fvetiga kraja.

Pred svojo frezhno fmertjo fo sheléli poboshni ondi pokopani biti, in vfak poboshni zhlovek, kateri njih grobe vidi, moli na njih grobu, in jim vofhi vezhni mir in pokoj.

Pri meni je tudi sadobiti:

Ahafver vezhni popotnik. Pravlj. Laibach 1850. 3 kr.

Zhudapolna podoba Matere boshje v meštu Rimini na Rimskim. Mit Titelbild. Laibach 1850. 3 kr.

Jeran, L., Terpljenje pravizhniga in pokora grešnika, s nekaterimi vezhnimi refnizami in pergodbami. Mit 1 Stahlstich. Laibach 1848. Steifband 20 kr.

Jeran, J. L., sveti Jurji, ferzhni vojak. Serzhnim flovenškim mladenzhem, spisal L. J., duhoven. Laibach 1851. 8 kr.

Kerfhanfke drobtinze is shivljenja svetnikov in drusih poboshnih ljudi. Mit 1 Stahlstich. Laibach 1850. 16 kr.

Krish méfingafci in popisovanje Palestine. 8 kr.

Molitev sa ohranjenje nedolshnosti pred podobo presvete devize Marie. 2. Auflage. Laibach 1846. 3 kr. Das Dutzend 30 kr.

Nafledovanje svetnikov boshjih. Poduka polne povésti is shivljenja svetnikov. Laibach 1849. 45 kr.

Naftran, P. Joah. Sveta pokora ali sedem posnih pridig, ktere je pridigoval v letu 1846. Laibach 1849. 16 kr., Steifband 20 kr.

Ofrezheni kristjani svojimu novoisvoljenimu vikšhimu pastirju, Papeshu Piju IX., s popisam volitve, shivljenja in nastopa svetiga Ozheta Pija IX. Mit Portrait. Laibach 1847. 8 kr.

Pet svetih petkov Mesza Sufhza. Steif gebunden 12 kr.

Pirhi sa devize, ali molitve in nauki, ktere naj si poboshna deviza in sleherna poshtena shena vezhkrat k ferzu vsame. Mit 1 Bild. Laibach. 6 kr.

Refnize perve in nar potrebnišhi svete kerfhanfke, katoliške yere, sa nar manjšhi uzhenze. Broschirt 3 kr.

Schlör, Dr., napeljevanje veselno ali veliko spoved opravljati. Laibach 1844. 12 kr.

Shivljenje svétiga mladenzha Alojsia Gonzaga. Mit 1 Kupfer. Laibach 1846. 8 kr.

— svete devize Teresije. Mit 1 Kupfer. Laibach 1846. 8 kr.

Slate bukviže, to je napeljevanje k poboshnemu shivljenju in k pravi bogoljubnosti. Laibach 1847. 4 kr.

Shmajdek, rhodnji Ogovori. Halbleinwandband 1 fl. 20 kr.

Shmida, Kr., Hirlanda bretanjska vojvodnja ali smaga zhednosti in nedolshnosti. Po nemškim. Laibach. 12 kr.

Sveta deviza in dekla Zita. Laibach 1846. 8 kr.

Varia.

- Bojték**, ali pravliza od vitesa v drevo vpreshenega. 6 kr.
- Canontafeln**, 3 vershiedene Ausgaben zu 12, 10 und 8 kr. pr. Exemplar.
- Centrih**, flovenfski lepopifi in sgledi. 12 kr.
- Dve igri** sa flovenfsko gledifhe. 1. Turan in Sofja, ali Turki pri Sifku. 2. Shtepan Shubizh, ali Bela IV. na Hrovafskim. Laibach 1850. 10 kr.
- Fleifhman**, Isglédi flovenfskiga pifanja. 8 kr.
- Hildegárdia**, svelizhana; dvakrat po nedolshnim v smert obfojena zefariza. 6 kr.
- Kmetiza in grofinja** Griselda. Lep isgled poterpeshljivosti in ponishnosti vfm shenam. 6 kr.
- Kratkozhasne igre** s kvartami, fhtevilkami in drusimi rezhi v drushbah. Laibach 1850. 10 kr.
- Malavafhizh**, Fr., Erasem is Jame. Povést. Mit Titetbild. Laibach 1854. 8 kr.
- Malavafhizh**, Fr., Ozhe Grof Radezki c. k. Marfhal, s jekloresom. Laibach 1852. 12 kr.
- Malavafhizheva** flovenfska Sloveniza sa perve flovenfske fhole v meftih in na desheli. Laibach 1849. Steifband 12 kr.
- Striz Tomova** kozha ali shivljenje samorzov v robnih dershavah svobodne severne Amerike. Laibach 1854. 30 kr.
- Venzhek** sa vesilne darila, ali vofhilne pesmize o godovih, novim letu, in drugih priloshnostih. Brosch. 12 kr.
- Vjetnik** na galeji. Lepa in poduzhenja polna poveft f priftavkom shivljenja Sv. Vincenca Paulana. 6 kr.

J. Giontini,
bukvar v Ljubljani.

Natífníl Joshef Rudolf Milic v Ljubljani.